ДНЕВНИКЪ

(СТЕНОГРАФИЧЕСКИ)

НА

VIII-то ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ,

(ВТОРА РЕДОВНА СЕСИЯ).

III засѣдание, Понедѣлникъ, 23-й Октоврий, 1895 година.

(Отворено въ 2 часа послѣ пладнѣ, подъ прѣдсѣдателството на подпрѣдсѣдателя г-нъ Д-ръ Георги Янковъ.)

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: (Звъни.) Засѣданието се отваря. Г-нъ секретарьтъ ще прочете списъка на г-да прѣдставителитѣ, за да се види, кои присѫтствуватъ и кои отсѫтствуватъ.

Секретарь Дамянъ Цековъ: (Прочита списъка.) Отсѫтствуватъ г-да прѣдставителитѣ: Ангелъ Шоповъ, Бончо Радановъ, Георги Добриновичъ, Георги Губидѣлниковъ, Д-ръ Вас. Радославовъ, Д-ръ Дим. Молловъ, Дим. Йоновъ, Ев. Георгиевъ, Иванъ Ст. Гешовъ, Изетъ Мехмедовъ, Иванъ Срѣбърниковъ, Иванъ Вазовъ, Коста Ранковъ, Кирилъ Х. Яневъ, Мих. Такевъ, Нено К. Кокачевъ, Ник. Мариновъ, Пан. Чорбаджиевъ, Петръ Пешевъ, Петръ Горановъ, Стефанъ Калѫповъ, Стефанъ Ивановъ, х. Ангелъ Йоцевъ, Христо Христовъ, Илия Щърбановъ, Илия Трифоновъ и Петко В. Горбановъ.

Прѣдсѣдателств.: Д-ръ Георги Янковъ: Отъ общото число на г-да прѣдставителитѣ въ днешното засѣдание отсѫтствуватъ 27 души, а присѫтствуватъ 142 души; има, слѣдователно, нуждното число прѣдставители, за да се счете засѣданието за законно.

Г-да! Тъй като минѫлото засѣдание биде вдигнѫто, въ знакъ на почитъ къмъ памятьта на покойния Императоръ Александръ III, то дневенъ редъ не се нареди. Сега може да се нареди, тъй като четението на протоколи нѣма да стане, понеже протоколитѣ на минѫлитѣ засѣдания не сѫ готови.

Конст. Досевъ: Г-да прѣдставители! Азъ имамъ да направѫ едно предложение, Мисля всѣки отъ васъ е убѣденъ отъ протоколитѣ на Нар. Събрание, отъ минѫлата година, че е необходимо нуждно да се увеличи персонала на стенографитѣ, за да се има възможность да имаме протоколитѣ още на втория или на третия день и за може всѣки отъ насъ да види и провѣри какво е говорилъ. Азъ, слѣдъ като прѣгледахъ въ протоколитѣ отъ минѫлата година, това което сьмь говорилъ, както и нѣкои отъ г-да прѣдставителитѣ, които помнятъ, особно въ протоколитѣ, които сѫ прѣписани слѣдъ закриването на Камарата, намѣрихъ, че има много нѣща пропуснѫти. Причината на това отдавамъ на обстоятелството, че ни не сме били тукъ за да провѣримъ и прѣгледаме онова, което сме говорили, та да можемъ да ги допълнимъ и слѣдъ това да се напечататъ. Затова азъ правѫ прѣдложение и молѫ почитаемото Нар. Събрание, ако обича да го приеме, за да се увеличи персонала на стенографитѣ и тъй да имъ се даде възможность да приготовляватъ протоколитѣ на втория день, или най-късно на третия, за да може всѣки отъ насъ да прѣгледа онова, което е говорилъ. Съ това ще се избѣгнѫтъ много грѣшки. Вѣрвамъ, че всѣки отъ васъ нѣма дъ съзре въ моето прѣдложение нѣщо особенно и ще вземите прѣдъ видъ общата нужда затова. Такова е моето прѣдложение и вѣрвамъ, че ще го приемите.

Ник. Габровски: Г-да прѣдетавители! Като поддържамъ напълно прѣдложението на г-на Досева, азъ ще го допълнѫ съ друго нѣщо, което вѣрвамъ, че е въ интереса на всички.

Извѣстно ви е, че минѫлата година се зема рѣшение, щото дневницитѣ на Нар. Събрание да се распращатъ до всички абонати на „Държавенъ Вѣстникъ“, а слѣдователно,

и на всички общини въ България. Това бѣше едно хубаво рѣшение, нъ непълно. Азъ мисльѫ, че въ интереса на всички ще бѫде да се допълни това рѣшение, защото мотивитѣ, които ни накарахѫ минѫлата година за да вземемъ това рѣшение, сѫ твърдѣ сериозни. Ние сме пратени отъ Българския народъ тукъ, да изразяваме и защищаваме неговитѣ нужди и неговитѣ интереси. Слѣдователно, тоя народъ се интересува отъ нашитѣ дѣйствия; тоя народъ иска да слѣди какво говоримъ, какво поддържаме и какво защищаваме и до колко защищаваме тѣзи негови интереси. Всичко това той иска да знае, не слѣдъ една година отъ закриването на Събранието, а веднага. Иска да знае сега именно, когато живо се интересува отъ поведението на своитѣ избранници. А пъкъ извѣстно е, че минѫлата година дневницитѣ се печатахѫ много бавно и се испращахѫ бавно — едва прѣди мѣсецъ и половина получихме послѣднитѣ коли отъ дневницитѣ на Нар. Събрание. Значи, въ разстояние на цѣла една година едвамъ ставатъ достояние на читающия Български народъ. Прочее, за да се избѣгне това, и за да могѫтъ да се държѫтъ нашитѣ избиратели въ течение на всичко онова, което се върши въ Нар. Събрание, а така сѫщо и читающия Български свѣтъ и всички други, които се интересуватъ, азъ прѣдлагамъ, щото дневницитѣ да се печататъ много по-скоро, отъ колкото е било до сега. Тъй щото, всѣки дневникъ да излиза най кѫсно слѣдъ два дни, и всѣки дневникъ отъ едно засѣдание да се продава по 10 стотинки. По тоя начинъ ще могѫтъ да си доставятъ дневницитѣ, не само онія, които иматъ възможность да получавать „Държавенъ Вѣстникъ“, както това е ставало до сега, а ще могѫтъ да ги получаватъ така сѫщо и онія, които желаятъ и се интересуватъ отъ вървежа на засѣданията на Нар. Събрание и отъ поведението на депутатитѣ. Всѣки да може да ги намѣри на всѣкѫдѣ, кѫдѣто се продаватъ вѣстници.

Това мое прѣдложение е умѣстно, толкова повече, че като се продаватъ дневницитѣ, както се распродава „Държавенъ Вѣстникъ“, ще може да се състави единъ извѣстенъ приходъ на държавата и съ тоя приходъ, ако не друго, то най-малко ще се покриятъ разноскитѣ по печатанието на тия дневници. Значи, погледнѫтъ въпроса и отъ гледна точка на интереса на населението, което трѣбва непрѣменно да слѣди за нашето поведение въ Камарата; погледнѫтъ и отъ икономическа точка зрѣние, мисльѫ, че моето прѣдложение е умѣстно — такова прѣдложение се е приело и въ Френската камара, а именно дневницитѣ да се печататъ много по-скоро и да се продаватъ, както се продаватъ обикновенно вѣстницитѣ. Ние нѣма ни най-малко да сгрѣшимъ, ако приемемъ едно рѣшение по тоя въпросъ; това ще направи честь на една Камара, която има претенцията да се нарича интелегентна, която има претенцията, че изразява интереситѣ на Българското население. Като правѫ това прѣдложение, надѣя се, че всички безъ исключение на партия ще гласувате това прѣдложение и ще го приемете напълно.

Пант. Набодковъ: Азъ напълно съмъ съгласенъ съ прѣдложението на г-на Досева, щото дневницитѣ на Нар. Събрание да бѫдѫтъ по-скоро печатани. Но мисльѫ, че не е работа на Нар. Събрание да рѣшава за увеличаването персонала на стенографитѣ. Мисльѫ, че трѣбва само да се изрази едно общо желание на Нар. Събрание, за появяването на тия дневници по-скоро, и да се прѣдостави на бюрото да направи това, което намѣри за добрѣ по увеличаването персонала на стенографитѣ. То е негова работа. Ние не знаемъ колко души ще трѣбвать: може би и съ тоя персоналъ бюрото може да има възможность, за да излизатъ дневницитѣ на врѣме. Работата е щото дневницитѣ да излизатъ на врѣме и да се раздаватъ по-скоро. Събранието само такова желание може да изрази. Колкото се касае до увеличението на персонала на стенографитѣ или до други нѣкои измѣнения въ сѫщия персоналъ, то това нѣщо да се прѣдостави на бюрото.

Манолъ Стефановъ: Г-да прѣдставители! Азъ нѣма нищо да кажѫ противъ хубавитѣ думи, които исказа г-нъ Габровски, за Българската читающа публика, че ѭ интересува да чете туй, което се говори и върши тукъ. Нъ въ това не е виноватъ нито персонала на стенографитѣ, че не е могълъ да приготви протокалитѣ на врѣме нито други нѣкои обстоятелства. Ако е станѫло подобно забавяние въ отпечатването, то вината трѣбва да е непрѣменно въ дирекцията на Държавната Печатница.

Колкото се касае за увеличанието персонала на стенографитѣ, азъ мисля, това не е работа на Нар. Събрание, а на бюрото. И Нар. Събрание би трѣбвало да помоли бюрото, щото то да се погрижи да си намѣри и набави толкова хора, колкото е възможно, щото по-скоро и поточно да се изработватъ дневницитѣ. Това имахъ да кажѫ.

Вълко Нейчовъ: Г-да! Азъ мисля, че ще изтълкувамъ чувствата на всички ви, като изразя съжеление за начина толкова пороченъ, по който оня день въ Петъкъ, г-нъ прѣдсѣдателствующий по такъвъ начинъ дигнѫ засѣданието. Ето, г-да, г-нъ Прѣдсѣдателствующия бѣше длъженъ отъ motu propio да прѣдложи на Събранието, щото изъ неговата срѣда, изъ инициативата на Събранието да излѣзеше вдиганието на засѣданието за панахидата, или поне бюрото трѣбваше да попита г-да депутатитѣ, да ли нѣма нѣкой да направи прѣдложение за вдигание засѣданието. (Прѣдсѣд. Д-ръ Георги Янковъ: Не е думата за това, г-нъ Нейчовъ.) Така щото, ние гдѣто ржкоплѣскахме на едно такова прѣдложение за вдигание засѣданието за панахидата, прѣдложение идяще отъ Св. Синодъ, но неидяще отъ самото Събрание, това бѣше една погрѣшки на бюрото... (Прѣдсѣд. Д-ръ Георги Янковъ: Моля, на прѣдмета, г-нъ Нейчовъ!) Ида на прѣдложението, което се дебатира сега. (Прѣдсѣд. Д-ръ Георги Янковъ: Не трѣбваше да правите такъвъ прологъ.)

Г-да! Синца знаемъ съ какво нетърпение населението очаква отваряването на Нар. Събрание, и съ какво законно любопитство и ламтение това население обича да знае всѣки день, какво се върши въ тая ограда, а не по-малко то обича да знае и чуе това нѣщо какъ се върши. Защото ние при грамадния бюджетъ имаме както другитѣ хора и една Държавна Печатница, но за салтанатъ само, ако въ

два мѣсеца тая печатница не може да снабди публиката съ протоколитѣ. Желателно е ката день, подъ титлата на „Държавенъ Вѣстникъ“, да се публикуватъ протоколитѣ на Събранието и да се продаватъ по 5 стотинки като вѣстникъ. Ако въ други земи, ако въ други държави, дѣто хората искатъ — защото избирателитѣ сѫ много взискателни — да знаѣтъ теченіето на работитѣ въ единъ парламентъ; ако, въ други страни тоя обичай е приетъ, напримѣръ, въ Франція, защо да не приемемъ и ние тоя хубавъ обичай, щото разискванията на Нар. Събрание да се публикуватъ ката день, когато има засѣдание, и подъ формата на „Държавенъ Вѣстникъ“ да се продаватъ по 5 стотинки. Азъ правѫ това прѣдложение.

Петръ Папанчевъ: Отказвамъ се.

Тоне Радевъ: Г-да прѣдставители! Миналата година, при отваряніето на Камарата, азъ зимахъ първъ думата и говорихъ за испращанието на дневницитѣ заедно съ „Държавенъ Вѣстникъ“, като притурка. Но види се, че не съмъ могълъ да развия добрѣ това си прѣдложение, защото, слѣдъ като се върнѫхъ прѣдъ моитѣ избиратели, мнозина ми казахѫ, защо да не е имало възможность да има абонати само за дневницитѣ, за да иматъ всички да знаѣтъ пò-рано какво се е вършило. За това азъ ще моля г-да прѣдставителитѣ да подкрѣпѣтъ г-да прѣдговорившитѣ, които исказахѫ мнѣніе, да се напечатватъ на врѣме и да се испращатъ на врѣме на разни лица. Заради това ще моля почитаемото Нар. Събрание, да се съгласи съ менъ, за да се даде възможность щото и други лица да могѫтъ да се абонираатъ за дневницитѣ на Събранието, а не само тия които получаватъ Държавенъ Вѣстникъ. Моля да се поддържи и приеме това мое прѣдложение, както и прѣдложението на г-на Габровски.

Прѣдсѣдателствующий Д-ръ Георги Янколовъ: Прѣди да дамъ думата другиму по тоя въпросъ, искамъ да увѣрѫ почитаемото Нар. Събрание, че бюрото ще направи всички усилия за да се даде бързъ ходъ на това дѣло. Бюрото ще се старае да даде удовлетворение, по възможность, пò-скоро на това желание, което се исказа.

Никола Габровски: Моето прѣдложение, г-да прѣдставители, е ясно, и мисля, че не трѣбва да го прѣдставяме на бюрото, то да го рѣшава, а ние трѣбва да го рѣшимъ. Азъ прѣдложихъ, първо, за дневницитѣ на Нар. Събрание да може всѣки, който иска, да се абонира, безъ обаче да е принуденъ да бѫде абонатъ и на „Държавенъ Вѣстникъ“; и второ, тия дневници да се печататъ и продаватъ като вѣстницитѣ, и то по 10 стотинки единъ вѣстникъ. Трето, да се зематъ мѣрки, щото отпечатванието на дневницитѣ да става много пò-бързо отъ колкото миналата година. Така щото, ако не всѣки день, то поне слѣдъ два деня публиката да располага съ протоколитѣ на Събранието. Тия сѫ моитѣ прѣдложения, и увѣренъ съмъ, че всички ще се съгласите да се приематъ.

Йови Воденчаровъ: Мень ми се чини, г-да прѣдставители, че прѣдъ видъ дебатитѣ, които станахѫ, и прѣдъ видъ декларацията на почитаемото бюро, излишно става да зимаме какво да е рѣшеніе по тоя въпросъ. Заради това, азъ мислѫ, че тъй като бюрото чрѣзъ своята декларация заяви, че ще испълни желанието на г-да прѣдговорившитѣ, добрѣ би било да се не зима никакво рѣшение, и да се мине пò-нататъкъ.

Савва Иванчевъ: Г-да прѣдставители. Въпросътъ за абонираніето на дневницитѣ на Народното Събрание и допущанието щото всѣки желающъ да може да ги получава, ми напомнюва това, което днесь за днесь е на дневенъ редъ и въ Белгия, която всѣки день и на врѣдъ споменаваме въ нашитѣ слова. И въ Белгия сега е повдигнѫтъ тоя въпросъ, но не за да се абонираатъ хората на дневницитѣ на Народното Събрание — защото това отдавна е въведено тамъ — но за да може абонаментътъ да бѫде пò-малъкъ, а прѣдставете си, че въ Белгия тоя абонаментъ е само отъ 4 до 6 фр. за цѣла година. И тамъ, понеже Народното Събрание въ повече отъ мѣсецитѣ прѣзъ годината засѣдава и много продължава, то и дневницитѣ излизатъ на грамадни волюми. И при всичко това, стойностьта имъ е само отъ 4 до 6 франка. Намѣри се обаче напослѣдъкъ, че стойностьта е съвършенно нищожна и се поиска да се увеличи отъ страна на бюрото на Народното Събрание. Цѣла буря въ вѣстницитѣ и въ журналистиката се повдигнѫ въ Белгия, за да не се увеличава тоя абонаментъ, а напротивъ — да се намали. Ако напомнихъ това, г-да прѣдставители, направихъ го за да ви прѣдставя още единъ аргументъ за голѣмата полза, която ще се принесе, ако се допусне щото за напрѣдъ всѣки български гражданинъ, безъ да бѫде той задълженъ да плаща 20 франка за „Държавенъ Вѣстникъ,“ да може само съ една малка стойность да се абонираатъ на дневницитѣ на Нарѝдното Събрание. Азъ мислѫ, че исказанитѣ ми мисли ще да сѫ въ съгласие съ онова, което е говорилъ г-нъ Габровски, безъ да имахъ честьта да присѫтствувамъ на неговата рѣчь, понеже дойдохъ малко кѫсно въ засѣданието. И ако неговото прѣдложение си прилича съ моето което е: — да се допусне щото всѣки да може да се абонира на дневницитѣ на Народното Събрание съ една нищожна цѣна, може да опрѣдѣлимъ отъ 5 до 10 фр. или да се прѣдостави това на бюрото, — азъ ходатайствувамъ да се вотира поне. То е отдѣлно нѣщо отъ пожеланието и обѣщанието, което ни даде г-нъ подпрѣдсѣдательтъ, щото дневницитѣ да излизатъ редовно. Наврѣменното излизание на дневницитѣ е нѣщо отдѣлно, а постановлението, за да може всѣки да се абонира на тѣхъ, е отдѣлно.

Това е, което искахъ да кажѫ.

Д-ръ Минчо Цачевъ: Г-да прѣдставители! Прѣдложението, което има добрината г-нъ Габровски да направи — въпросъ който никой отъ васъ не е повдигалъ, — е, щото дневницитѣ на Народното Събрание да излизатъ изъ подъ печать колкото е възможно пò-скоро. Но разбира се, за всичко това се изисква материално врѣме. Прѣдставете си, г-да, че ако вземемъ да говоримъ такива работи, които не струватъ нито 5 пари и дневницитѣ се уголѣмяватъ, че вмѣсто половина или една кола, имате 20 коли дневници, това нѣма да принесе нито петь сантима на българския народъ. Слѣдователно, ако се ограничимъ да говоримъ пò-

малко и върху работи вещественни, върху работи които могѫтъ да ползуватъ българския народъ, който ни е избралъ и възлага надѣждитѣ си на насъ, не ще съмнѣние, че съ по-малко думи ще помогнемъ на народа и нашитѣ дневници нѣма да бѫдѫтъ пълни съ празди думи.

Сега ще говоръ по второто прѣдложение на г-на Габровски. Това прѣдложение е съвършенно несъвмѣстимо съ началата, които той исповѣдва и иска да прокара. Г-нъ Габровски иска, щото дневницитѣ на Народното Събрание да бѫдѫтъ достояние и да могѫтъ проникнѫ въ най-послѣднитѣ колиби на Българското Княжество. Азъ не съмъ ни най-малко противъ това нѣщо. Българската държава жертвува и ще жертвува всѣкога сумми, когато се касае за въспитанието и благосъстоянието на Българския народъ. Слѣдователно, ако се приеме прѣдложението, което г-нъ Габровски прави, да се продаватъ дневницитѣ по 10 стотинки колата, азъ мислѭ, че нѣма да се натрупа нѣкое богатство за българския народъ. И неможе да опрѣдѣляме цѣната на единъ дневникъ, въ който както казахъ по-прѣди, може би, нѣма нито $^1/_{10}$ часть отъ това, което е писано, да е сѫществено и полезно за народа. Какъ ще опрѣдѣлимъ тогава цѣната на тия протоколи? За всичкитѣ протоколи неможе да се опрѣдѣли да се продаватъ по 10 стотинки. Сега, ако бѣше г-нъ Габровски направилъ прѣдложение, да ги даваме даромъ, азъ нѣмаше да бѫдѭ противенъ; защото, съгласете се съ мене, г-да прѣдставители, вие, които имате дневницитѣ въ рѫцѣтѣ си, виждате, какво въ единъ дневникъ, който съдържа 20 коли, има взето само едно рѣшение. Заради това, азъ ви моля, ако сте наклонни, да вземете рѣшение, по това прѣдложение, съгласете се да се даватъ дневницитѣ безплатно, за да четѫтъ хората глупоститѣ, които говоримъ тукъ.

Никола Хр. Габровски: Г-да прѣдставители! Азъ мисля, че г-нъ Д-ръ Цачевъ не само, че не обори моето прѣдложение, ами поиска да се покаже по-голѣмъ неговъ защитникъ. Азъ самъ бихъ прѣдложилъ, да се раздаватъ дневницитѣ безплатно, но не съмъ твърдо убѣденъ, че ще гласувате за това. Заради туй, избирамъ срѣдния пѫть — да се опрѣдѣли една твърдѣ малка цѣна за всѣки дневникъ. Вий казвате, че дневницитѣ могли да иматъ 10—20 коли и по 10 стотинки колата било много; нека тогава всѣка кола се продава по 5 стотинки. Въ всѣки случай да се направи тъй, щото тия дневници да бѫдѫтъ достѫпни за читающата публика, която се интересува и за която тѣ сѫ почти недостѫпни. Има хора, които немогѫтъ да платятъ 20 лева абонаментъ на „Държавенъ Вѣстникъ," да получаватъ дневницитѣ. Имаме хиляди избиратели, които нѣматъ възможность да получаватъ „Държавенъ Вѣстникъ," та заедно съ него да получаватъ и дневницитѣ. А трѣбва ли да оставимъ тия избиратели, да немогѫтъ да контролиратъ нашитѣ дѣйствия, да не могѫтъ да видѫтъ какво вършимъ тукъ, какви рѣшения вземаме? Не трѣбва, споредъ менъ, а и споредъ васъ, защото ние сме взели мандатъ въ такава императивна смисъль, именно да оправдаемъ довѣрието, което сѫ ни дали избирателитѣ ни. (Единъ гласъ: Въ друго отношение.)

Много пѫти можемъ да ги лъжемъ, когато имъ разказваме за това, което сме поддържали тукъ, та най-добрѣ е, да имъ дадемъ възможность да прочетѫтъ сами дневницитѣ и видѫтъ това което смѣ прѣдлагали и поддържали, съ една рѣчь да видѫтъ нашитѣ дебати и рѣшения. Слѣдователно, азъ пакъ настоявамъ на своето прѣдложение, като съмъ напълно съгласенъ, що се отнася до практическа страна — до уреждането на абонамента — да се прѣдостави тая работа на самото бюро. Нъ моето мнѣние е, цѣната на една кола да бѫде не по-голѣма отъ 5 стотинки.

А всичко онова, което исказа г-нъ Д-ръ Цачевъ, е една такава бръканица, отъ която нищо неможе да се разбере.

Данаилъ Юруковъ: Азъ ще кажѫ само това, г-нъ прѣдсѣдателю, че вие ни казахте, че трѣбва да се опрѣдѣли дневний редъ, а цѣлъ часъ допуснѫхте да се говори за работи, които не бѣхѫ поставени на дневния редъ.

Ат. Краевъ: Азъ поддържамъ напълно прѣдложението, което се разви отъ г. г. Досевъ, Габровски, Иванчевъ, Д-ръ Цачевъ и други: съгласенъ съмъ, Събранието да земе рѣшение щото за напрѣдъ дневницитѣ да се продаватъ по 5 стотинки колата, или за годишенъ абонаментъ 10 лева. (Гласове: Много е!) Може да е много, но азъ разбирамъ така, който получава дневницитѣ, до може да получи и главнитѣ държавни отчети, които се внасятъ въ Нар. Събрание. Тия отчети да се печататъ и да се испращатъ заедно съ дневницитѣ.

Г-нъ Д-ръ Цачевъ въ началото на своето говорение направи едно загатване, че въ Събранието се говорело повече праздни приказки, отъ колкото нѣща сѫщестени и полезни каза, че би било желателно да се говори за вещественни въпроси. Азъ незнаѭ, какво е разбиралъ г-нъ Д-ръ Цачевъ съ тия думи „вещественни въпроси", но ми се струва че той трѣбва да отправя тия думи само на своя адресъ. Има да забѣлѣжѫ, че ако г-да народнитѣ прѣдставители зиматъ думата, то не е толкова отъ желание да се покажѫтъ, че могѫтъ да говорѫтъ, колкото да кажѫтъ нѣщо смислено по въпроси които се разискватъ. Най-накрай ще кажѫ, че е желателно, тоя въпросъ да се не обявява за свършенъ само съ заявлението отъ страна на бюрото, че то зима актъ отъ заявлението на г-да прѣдставителитѣ и че ще земе мѣрки по въпроса който ни занимава, а трѣбва да се гласува и да се земе едно формално рѣшение отъ Нар. Събрание. Съ такова рѣшение задачата на бюрото се улеснява и то тогава нѣма да има никаква отговорность по тоя въпросъ.

Геор. Юруковъ: Г-да прѣдставители! Днесь се прѣдставляватъ двѣ прѣдложения по въпроса за своевременното напечатване на дневницитѣ и за обнародване на тѣхъ.

Първо прѣдложение, струва ми се, бѣше направено отъ г-на Д-ръ Цачевъ, е, да се пращатъ дневницитѣ безплатно, и второ прѣдложение отъ г-на Габровски: да се плаща по 10 ст. за всѣка кола, което послѣ се измѣни въ смисъль да се плаща по 5 ст. колата. Тия двѣ прѣдложения тъй формулирани, мислѭ, немогѫтъ да се приематъ. Първото неможе да се приеме за туй, защото

не може да се задължи държавата да праща на 3.000.000 души българи дневницитѣ на Нар. Събрание. Второто прѣдложение неможе да се приеме за туй, защото неможемъ да знаемъ, нито начина, по който се печатятъ тия дневници, нито прѣпятствията, които се явяватъ, да ли тѣ произлизатъ отъ стенографитѣ, или отъ печатницата или има други нѣкои прѣпятствия, които закъсняватъ издаването на дневницитѣ на Нар. Събрание. Прѣдъ видъ на туй, мень ми се струва, че ние неможемъ да опрѣдѣлимъ срока, въ който може да бѫдатъ напечатани дневницитѣ, а още по малко можемъ да опрѣдѣлимъ цѣната имъ, понеже нѣмаме данни по тоя въпросъ. По тия съображения, азъ мисля, че неможемъ сега да земемъ рѣшение по подигнатия въпросъ. Ще моля да се присъединимъ къмъ мнѣнието на г-на Воденчарова и да се ограничимъ само съ туй: да помолимъ бюрото да уважи заявлението на г-на Габровски, като се постарае, щото дневницитѣ колкото е възможно по-скоро да се печатятъ, а пъкъ относително абонамента и цѣната имъ, бюрото само́ да я опрѣдѣли, като има прѣдъ видъ разни фактически данни, които то́ само за сега може да знае и по които ние не сме достатъчно освѣтлени.

Ив. Ст. Гешовъ: Азъ зехъ думата не да говоря по съществото на работата, но да искажа съжаление, че вслѣдствие на едно стечение на обстоятелства, независящи отъ волята на Народното Събрание, още отъ първото засѣдание па и въ днешното, ние слѣдваме да отваряме въпроси съвсѣмъ неожидано и бюрото позволява да се разисква по тѣхъ. (**Ник. Габровски:** Нѣмаше друго на дневния редъ.) Анджакъ защото нѣмаше дневенъ редъ, трѣбва да се ограничимъ да опрѣдѣлимъ такъвъ. Азъ ще моля г-на Габровски да направи прѣдложението си по парламентаренъ начинъ, т. е. да поиска да се запише то въ дневния редъ на идущето засѣдание, или пъкъ когато му дойде редъ. Съгласете се, г-нъ Габровски, че ако единъ членъ отъ болшинството изненада Събранието съ единъ въпросъ и бюрото се съгласи да разисква, азъ мисля, че вие ще бѫдете единъ отъ първитѣ, като не ще се съгласите за немедленното му разискване. Слѣдователно моля г-на Габровски да заяви на бюрото, че иска да направи такова едно прѣдложение, за да се впише въ дневния редъ и когато му дойде реда, да се разиска. Инакъ, увѣренъ съмъ и вие ще се съгласите, че по тоя начинъ да се изваждатъ нови въпроси, когато прѣдставителитѣ не сѫ подготвени, това може да стане единъ прецедентъ, отъ който всѣки отъ насъ може да се ползува, и въпрѣки протестациитѣ на опозицията, да настои да се разисква, а това не е право. Това не е въ интересъ нито на Събранието, нито на болшинството, нито на почитаемата лѣвица. Моля, прочее, бюрото да не позволява да става разискване по въпроси, които не сѫ записани на дневния редъ. А пакъ г-нъ Габровски моля, ако има да прави такова прѣдложение, да го направи на своето мѣсто, да се тури на дневния редъ и когато му дойде врѣмето, да се разисква.

Атанасъ Краевъ: Искамъ да кажа двѣ думи въ отговоръ на това, което г-да Георги Юруковъ и Ив. Ст. Гешовъ казахѫ. Възразявамъ на г-на Юрукова, че това прѣдложение не се стрѣми къмъ това, да се испроваждатъ дневницитѣ на три милиона народъ. Въ тритѣ милиона народъ влизатъ и дѣцата. Колкото за прѣдложението на г-нъ Гешова ще кажа, че този не е първиятъ случай, гдѣто експромптно се подига такъвъ въпросъ. Спомняте си вѣрвамъ, че миналата година г-нъ Папанчевъ въ едно засѣдание, слѣдъ прочитанието съкратения протоколъ, възбуди тоя въпросъ, като направи прѣдложение, щото дневницитѣ да се раздаватъ въ всички събрания безплатно на всички народни прѣдставители. Така щото, има вечъ прецедентъ, а независимо отъ това, тоя въпросъ не е отъ особена важность та може да се разрѣши днесь и безъ да е поставенъ прѣдварително на дневния редъ. При всичко, че съмъ съгласенъ съ г-на Гешова, че всѣки въпросъ трѣба прѣдварително да се тури на дневния редъ и послѣ да се разгледа, нъ понеже въпросътъ е възбуденъ вече и станахѫ толкова разисквания по него и още за да не се дава вторично поводъ да станѫтъ пакъ такива разисквания, понеже има и прецедентъ, ми се струва, че като вземемъ актъ отъ желанието на г-на Гешова, добрѣ ще бѫде днесь да се разрѣши тоя въпросъ, както бѣ разрѣшенъ въпросътъ подигнѫтъ въ миналата сессия отъ г-на Папанчева. Послѣ, за испращанието дневницитѣ на Народното Събрание, като притурка на „Държавенъ Вѣстникъ“, пакъ по такъвъ начинъ бѣше рѣшено.

Велчо Велчевъ: Г-да прѣдставители! Азъ щѣхъ да говоря въ полза на прѣдложението на г-на Габровски, нъ намѣрвамъ, че забѣлѣжката, направена отъ г-на Гешова, е много умѣстна, заради това, като си задържамъ правото да говоря въ полза на прѣдложението на г-на Габровски, моля да се тури това предложение на дневенъ редъ за идущето засѣдание.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Желае ли Народното Събрание сега да се гласува прѣдложението на г-на Габровски? (**Гласове:** Желае! — Други: Не желае!)

Ник. Габровски: Азъ се отказвамъ за сега отъ прѣдложението си и прѣдлагамъ да се тури на дневенъ редъ за утрѣшното засѣдание. Нъ желателно е, когато се обръща внимание върху начина за внасяние на прѣдложение, да бѫдемъ парламентарни; длъжни сме да бѫдемъ еднакво справедливи къмъ всички прѣдставители.

Ив. Ст. Гешовъ: Въ този редъ на мисли направихъ това прѣдложение.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Ще пристѫпимъ къмъ нареждането дневний редъ. На първо мѣсто е прѣдложението на г-на Габровски.

Георги Юруковъ: Това неможе да бѫде на първъ дневенъ редъ.

Ив. Ст. Гешовъ: Първиятъ въпросъ отъ дневния редъ трѣбва да бѫде докладътъ отъ комисията по проекта за отговоръ на Тронното Слово.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Приема ли Народното Събрание да се тури на първо мѣсто въ дневния редъ докладването проекта за отговоръ на Тронното Слово? (**Гласове:** Приема.) Който приема, да си вдигне рѫката. (Болшинство.) Приема се.

Слѣдъ това ще бѫде прѣдложението на г-на Габровски.

Янко Чучарковъ: Азъ имамъ да направя прѣдложение, което, вѣрвамъ, ще се съгласите да приемете. Съ откриването дневния редъ да бѫде раздаденъ на г-да прѣдставителитѣ напечатанъ проекта за отговоръ на Тронната рѣчь, за да могѫтъ всички прѣдставители да се приготвятъ и произнесѫтъ по тоя отговоръ.

Прѣдсѣдателствующий Д-ръ Георги Янколовъ: Приема ли почитаемото Нар. Събрание прѣдложението на г-на Чучаркова? (Едни гласове: Приема. — Други: Не приема!) Който приема това прѣдложение, да си вдигне рѫката. (Меншинство). Значи, пада. На второ мѣсто въ дневния редъ, както казахъ, е прѣдложението на г-на Габровски.

Манолъ Стефановъ: Ще молѭ да се тури на дневенъ редъ за утрѣшното засѣдание докладването проекта за Вѫтрѣшния Правилникъ. (Гласове отъ лѣвицата: Проекта още не ни е раздаденъ! Шумъ. — Гласове отъ дѣсницата: Раздаденъ е още минѫлата година).

Атанасъ Краевъ: Проекта не е раздаденъ. (Шумъ.)

Д-ръ Дим. Вачевъ: Г-да прѣдставители! г-нъ Стефановъ прѣдлага да се тури въ идущия дневенъ редъ разглеждането проекта за Вѫтрѣшния Правилникъ. Азъ съмъ въ тая коммисия и съмъ назначенъ, за сега поне, неинъ докладчикъ; заявявамъ, че ний не сме разисквали още нищо. Какъвъ ще бѫде докладътъ, когато нищо нѣма готово? Ето защо нека не прѣдлагатъ това лица, които не сѫ отъ коммисията и които не знаѭтъ, да ли е готовъ проекта. Молѭ прочее да се не туря на дневенъ редъ за утрѣ разискването проекта за вѫтрѣшния правилникъ.

Ник. Хр. Габровски: Поддържамъ прѣдложението на г-на Д-ръ Вачева, тѣмъ паче, че коммисията не е разгледала проекта за Вѫтрѣшния Правилникъ. Тоя проектъ на насъ не е раздаденъ и щомъ не е раздаденъ и не сме го изучили, отъ наша страна, намъ не е възможно да дадемъ съзнателно мнѣнието си по него. Заради това, нека се придържаме у общеприетото правило, да не разискваме по нѣкой проектъ, до гдѣто той не ни се раздаде.

Георги Юруковъ: Г-да прѣдставители! Прѣдъ видъ обстоятелството, че почти се изгуби днешното засѣдание, азъ ще молѭ утрѣ да имаме засѣдание, тъй като по правилника се прѣдвижда само въ понедѣлникъ, срѣда, петъкъ и сѫбота да има засѣдание.

Прѣдсѣдателствующий Д-ръ Георги Янколовъ: Да се нареди дневния редъ, че тогава може да говорите, кога да има засѣдание.

Манолъ Стефановъ: Г-да прѣдставители! Азъ прѣдполагахъ, че понеже отъ минѫлата година имаме готовъ проектъ за Вѫтрѣшния Правилникъ, който е раздаденъ на г-да прѣдставителитѣ, коммисията се е занимала съ него, затова прѣдложихъ, че най-хубавото е най-напрѣдъ да се приеме правилникътъ, по който ще се рѫководимъ въ разискванията; но понеже сега отъ обясненията на г-на Д-ръ Вачева се указва, че членоветѣ на коммисията не сѫ разгледали още правилникътъ и не сѫ взели рѣшение по него, оттеглямъ прѣдложението си.

Веселинъ Котевъ: Азъ правѭ прѣдложение да се тури на дневенъ редъ законопроекта за октроата, тъй като вѣрвамъ, че тоя законопроектъ е единъ отъ най-важнитѣ и най-нуждитѣ. Правѭ прочее прѣдложение да се тури и той на дневенъ редъ.

Георги Юруковъ: Поддържамъ първото си прѣдложение, което е: утрѣ да имаме засѣдание.

Лазаръ Дуковъ: Подиръ исказаното отъ г-на Д-ръ Вачева, дѣйствително, ако коммисията не се е занимала съ второто прѣглеждане на минѫлогодишния проектъ за Вѫтрѣшенъ Правилникъ, не трѣбва да се туря тоя проектъ утрѣ на дневенъ редъ. А това, което казва г-нъ Габровски, че не е видѣлъ и разгледалъ проекта, това не е истина. Той го е ималъ и разгледалъ, но е забравилъ, защото минѫлата година се раздаде на всички г-да прѣдставители, които бѣхѫ тукъ и тѣ го имахѫ повече отъ 20 денье на рѫцѣ. Има го всѣки единъ у себе си, а допълнителнитѣ г-да прѣдставители, които го нѣматъ, ще го вематъ отъ тамъ гдѣто се раздава, отъ гдѣто и азъ го взехъ. Можеше и г-нъ Габровски да си вземе отъ тамъ. Но щомъ веднѫжъ се заявява отъ единъ членъ отъ коммисията, че не е билъ готовъ, че не е прѣработенъ, тогава да се не туря на дневенъ редъ. Не може да се отблъсква разглеждането на проектоправилника само заради това, защото нѣкои го нѣмали. Ония, които сѫ го запазили, иматъ го, а които го нѣматъ, нека искатъ. Заявявамъ, че не е истина това, че проекта за правилника не е билъ раздаденъ.

Манолъ Стефановъ: Правѭ прѣдложение да се тури на дневенъ редъ първото четение проекта за Наказателния Законъ.

Петко Горбановъ: Прѣдлагамъ да се тури на дневенъ редъ рапортътъ на анкетната коммисия по Станимашкитѣ избори. Това ще бѫде най-добрѣ за утрѣшния дневенъ редъ.

Ат. Краевъ: Мень ми се струва, че като избрахме, коммисия, която да разгледа проекта за Вѫтрѣшния Правилникъ, пада проекта който бѣше изработенъ отъ минѫлогодишната коммисия и ще трѣбва, слѣдователно, тая година избраната коммисия да се събере на засѣдание, да се занимае съ приготвения проектъ и ако не намѣри нѣкои измѣнения въ него, тя ще заяви на Събранието. И тогава, ако проекта на минѫлогодишната коммисия е раздаденъ, ще се има прѣдъ видъ и щомъ се приготви, сегашната коммисия да докладва, ще заяви за това и ще се тури на дневенъ редъ разглеждането Вѫтрѣшния Правилникъ. Не трѣбва, слѣдователно, да бързаме съ тоя въпросъ, прѣди коммисията да се е приготвила да докладва. Но мене малко ме очудва и прѣдложението на г-на Стефанова, да се тури за утрѣшното засѣдание на дневенъ редъ законопроекта за Наказателния Законъ, отъ който проектъ азъ още не съмъ получилъ. Гледамъ другаритѣ прѣди 20 минути сѫ го получили, а азъ го нѣмамъ и ще трѣбва да го взема отъ стаята, гдѣто го раздаватъ. Какъ тъй? Съ електрическа бързина ли искате да прокарвате такива проекти? Менѣ ми се струва, добрѣ ще бѫде да се постанови такъвъ порядъкъ. (Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янколовъ: Ще се има това прѣдъ видъ. Молѭ говорете по

въпроса!) Трѣбва, прѣди всичко, коммисията да го изучи, трѣбва докладътъ да се напечата, както изисква Правилника и слѣдъ като се раздаде на г-да прѣдставителитѣ, да се тури на дневенъ редъ.

Мень ми се струва, че като се парежда дневния редъ за утрѣшното засѣдание, то прѣди да се вдигне засѣданието, понеже имамъ думата, имамъ право да обърна вниманието на почитаемото народно прѣдставителство върху едно рѣшение, което взехме миналата сессия.

Помните, г-да, че ние избрахме парламентарна коммисия, която бѣше длъжна въ продължение на 6 мѣсеци да свърши работата си и да ни раздаде доклада си. Докладътъ трѣбваше да бѫде приготвенъ и проводенъ на самитѣ г-да прѣдставители. (Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Вие натяквате, че нѣма редъ въ Събранието, а самъ говорите по други въпроси.) Тогава за сега млъквамъ, но прѣди да се вдигне засѣданието, ще искамъ думата по тоя въпросъ.

Д-ръ Минчо Цачевъ: Упрѣкътъ, който г-нъ Краевъ прави на г-на Стефанова, не е вѣренъ. Г-нъ Стефановъ прѣдлагаше да се тури проекта за Наказателния Законъ на дневенъ редъ за първо четение въ слѣдующето засѣдание. Проектътъ. (Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: На предмѣта г-нъ Цачевъ; лични расправии нещемъ.) Тукъ урѣждаме дневенъ редъ г-нъ прѣдсѣдателю.

Излиза единъ прѣдставитель и казва да се тури извѣстенъ законопроектъ на дневенъ редъ за първо четение. Като се тури на първо четение, тогава ще станѫтъ общитѣ дебати, да ли да се приеме по принципъ или не и ако се приеме, тогава ще се прати на коммисия, която ще го прѣгледа и ще напечата доклада си по него. Практиката, която е приета въ Нар. Събрание, е приета на основание на Вѫтрѣшния Правилникъ. Така щото, направеното отъ г-на Стефанова прѣдложение, е твърдѣ умѣстно. (Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Сега не му е врѣмето г-нъ Цачевъ.) Той прави прѣдложение умѣстно, щото да се тури на първо четение законопроекта, който е раздаденъ вече на г-да прѣдставителитѣ, именно законопроекта за Наказателния Законъ.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Имамъ да забѣлѣжа на г-на Цачева, че сега се разисква въпросътъ: да ли да се тури на дневенъ редъ проекта за Вѫтрѣшния Правилникъ на Нар. Събрание. Като се свърши тоя въпросъ, тогава ще се пристѫпи къмъ разискването на други въпроси.

Манолъ Стефановъ: Азъ си оттеглямъ прѣдложението по въпроса за Вѫтрѣшния Правилникъ и щомъ го оттеглямъ, то значи че пада и нѣма нужда да се говори повече по него.

Д-ръ Минчо Цачевъ: Колкото се касае до дневния редъ, азъ прѣдлагамъ да се тури на дневенъ редъ за идущето засѣдание единъ въпросъ, който може би ще отнеме единъ или два деня на Нар. Събрание, а именно докладъ отъ коммисията по отговора на Тронното Слово. Тукъ има единъ членъ отъ коммисията, която е натоварена да изработи отговора на Тронното Слово, и той г-нъ заяви, че отговорътъ билъ вече готовъ; слѣдователно, достатъченъ е дневния редъ, ако се тури само тоя въпросъ на разискване за идущето засѣдание, и щомъ като се исчерпи тоя дневенъ редъ, тогава да пристѫпимъ къмъ другитѣ въпроси.

Йови Воденчаровъ: Азъ вѣрвамъ, че коммисията по провѣрката на изборитѣ ще може да приготви за да докладва по нѣкои избори утрѣ. За това моля да се тури на днавенъ редъ за идущето засѣдание докладъ по провѣрката на онния избори, които коммисията ще успѣе да разгледа и приготви.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Да се рѣши единъ въпросъ, че послѣ другъ.

Ганчо Гаврииловъ: Азъ мисля, че прѣдложението на г-на Д-ра Цачева е съвсѣмъ на мѣстото си. Нищо незначи, че е туренъ на дневенъ редъ въпросътъ за отговора на Троното Слово. Ние можемъ да наредимъ още пунктове на дневния редъ и това нищо нѣма да ни прѣчи. Разискванията по отговора на Троното Слово могѫтъ да траѫтъ и два дена, но отъ това не ще да слѣдва, че вториятъ номеръ отъ дневния редъ не трѣбва да бѫде опрѣдѣленъ, още отъ сега; защото ние ще разгледаме толкова, колкото можемъ, а другото ще остане за слѣдующето засѣдание. Азъ нѣмамъ нищо противъ, да се тури на дневенъ редъ и проекта за Наказателенъ Законъ, но за това се изисква една формалность — трѣбва да се вземе рѣшение. Той трѣбва да е внесенъ, да станатъ общитѣ дебати по него, да се приеме по принципъ и да се прати на коммисията за изучване и докладване. За туй, освѣнъ отговора на Тронното Слово, можемъ да приememъ да се тури на дневевъ редъ за първо четение и проекта за наказателенъ законъ.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Повдигна се въпросъ отъ Г-нъ Манолъ Стефановъ, за Вѫтрѣшниятъ Правилникъ, но тоя въпросъ не може да се рѣши сега.

Манолъ Стефановъ: Азъ оттеглихъ прѣдложението си за Вѫтрѣшниятъ Правилникъ и за това неможе вече да става дума за турянието му на дневенъ редъ. Ако другъ нѣкой е направилъ такова предложение, тогава другъ въпросъ, то може да се разисква.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Азъ не съмъ чулъ, че сте оттеглили прѣдложението си за Вѫтрѣшниятъ Правилникъ.

Манолъ Стефановъ: Значи, ние говоримъ по недоразумение. Сега не остава, освѣнъ да се тури на дневенъ редъ и първото четение проекта за наказателенъ законъ и слѣдъ това да се прати на коммисията, която да го приготви за втото четение.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Моля (Шумъ. Не се чуе.)

Ганчо Гаврииловъ: Азъ не съмъ свършилъ още. Азъ ще моля щото слѣдъ приеманието да се тури на първо четение проекта за Наказателния Законъ, да се уважи прѣдложението на г-на Йови Воденчаровъ, като се тури на трето мѣсто въ дневния редъ докладъ отъ коммисията по провѣрката на изборитѣ. — Слѣдъ това, каза се отъ нѣкои г-да и за доклада отъ анкетната коммисия, натоварена съ

изслѣдването на Станимашкитѣ избори. Нека и тая комисия да ни докладва, та да знае и да се произнесе Нар. Събрание и по тия избори. Така щото, споредъ мене има вече съставенъ дневенъ редъ за идущето засѣдание, само, че сега разисквания̀та ставатъ по такъвъ начинъ, щото едни искатъ едно, други-друго и така разисквания̀та не вървятъ както трѣбва. — За това, азъ мисля, че слѣдъ отговора на Тронното Слово, добрѣ ще да е да се вотиратъ всичкитѣ направени до сега прѣдложения и така да се свърши опрѣдѣлянието на дневния редъ.

Никола Козаровъ: Азъ нѣма да бѫдѫ много дълъгъ. Ако станѫхъ, то направихъ това само да обясня съ нѣколко думи едно нѣщо, именно по възражението на Д-ръ Цачевъ, което той прѣди малко направи. Мене ми е много чудно, че г-нъ Д-ръ Цачевъ е единъ отъ старитѣ прѣдставители, а пъкъ, както чухме, той направи сега една крупна погрѣшка. До колкото азъ зная, по никой законъ неможе да се прави прѣдложение за първо четение, или за турение му на дневенъ редъ, прѣди да се съобщи отъ бюрото на Нар. Събрание, че е внесенъ. Като се съобщи това, чакъ тогава може да се рѣши да се приеме ли на първо четение или не, или да се испрати на коммисия. Азъ нѣмамъ нищо противъ турението на дневенъ редъ проекта за наказателния законъ, но ми се чини, че това неможе да стане прѣди да ни се съобщи отъ бюрото, че е внесенъ. Споредъ мене, не могѫтъ да ставатъ никакви дебати прѣди да ни се съобщи, че е внесенъ, нито пъкъ могѫтъ да ставатъ разисквания; заради това станѫхъ да възразя на г-на Д-ра Цачева и да му кажѫ, че никой законопроектъ неможе да се чете въ Нар. Събрание, прѣди да бѫде съобщено, че е постѫпилъ.

Иванъ Абрашевъ: Г-да прѣдставители! Азъ не съмъ съгласенъ за приеманието на прѣдложенията, които се направиха тукъ, освѣнъ съ прѣдложението за отговорътъ на Тронното Слово. Извѣстно ви е, че въ утрѣшното засѣдание не ще може да се разгледатъ други предложения. Отговорътъ на Тронното Слово е единъ векикъ актъ, единъ политически актъ. Въ едни държави даже парламентитѣ се занимаватъ да разглеждатъ отговора на Тронното Слово въ 3—4 засѣдания. Азъ вѣрвамъ, че ние ще бѫдемъ толкова скромни щото да останемъ само съ отговора, защото при отговора на Тронното Слово знаете, че ще станатъ генерални дебати. За това, сега ще бѫде излишно да се приематъ и други прѣдложения, понеже нѣма да се разискватъ.

Манолъ Стефановъ: Ще отговоря на г-на Абрашева, че намъ нѣма да ни прѣчи нищо, ако имаме по-голѣмъ дневенъ редъ. И двѣ даже засѣдания да се занимаемъ съ отговора на Тронното Слово, туй нѣма ни прѣчи, че за 2—3 други засѣдания сме щѣли да имаме опрѣдѣленъ дневенъ редъ. Ако свършимъ утрѣ съ отговора на Тронното Слово, тогава ще можемъ да пристѫпимъ да разгледаме и другитѣ въпроси, положени на дневния редъ; ако ли не, тогава ще останѫтъ за идущото засѣдание.

Колкото за това, което каза г-нъ Козаровъ, че неможе да се прави прѣдложение за туряне на дневенъ редъ законопроекти, за които не е съобщено предварително отъ бюрото, че сѫ постѫпили, имамъ честь да кажѫ на г-на Козарева, че за постѫпването на проекта за наказателенъ законъ е съобщено съ това, че всѣки го има и слѣдователно има право да прѣдлага да се тури на дневенъ редъ за първо четение. (Гласове: Не е вѣрно! Бюрото не е съобщило още това).

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Има да съобщѫ на Народното Събрание, че е постѫпилъ отъ Министерството на Правосѫдието проектъ за наказателенъ законъ.

Желае ли Народното Събрание да се тури на дневенъ редъ въ идущето засѣдание първото му четение? (Шумъ.—Гласове: Не! Отговора на Тронното Слово да се тури).

Приема ли Народното Събрание да се тури на дневенъ редъ за първо четение проекта за накателенъ законъ?

Атанасъ Краевъ: Прѣди да се гласува, г-да, единъ законопроектъ по принципъ, допущатъ се генерални дебати; а за да може да стане туй, необходимо е, г-да прѣдставителитѣ да иматъ въ своитѣ рѫцѣ законопроекта. Тоя проектъ наистина е раздаденъ на г-да прѣдставителитѣ, но както виждате че той е доста голѣмъ и за това въ единъ-два часа единъ човѣкъ неможе да го прочете, да си направи потрѣбнитѣ забѣлѣжки и така да се яви на трибуната да говори за приеманието или отхвърлянието му по принципъ. За това, азъ прѣдлагамъ да се отложи първото четение на проекта за наказателенъ законъ за едно отъ идущитѣ засѣдания, за да можемъ да се приготвимъ.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Бюрото съобщава, че е постѫпилъ проектъ за наказателенъ законъ и пита Събранието: какво да прави. Събранието може да рѣши да се тури на дневенъ редъ или да не се тури.

Петко Горбановъ: Да се тури на дневенъ редъ първото му четение за идущето засѣдание. (Гласове: Да се тури на дневенъ редъ за утрѣшното засѣдание.)

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Тогава ако стане първо четение, ще станатъ и генералнитѣ дебати.

Желае ли Народното Събрание да се тури на дневенъ редъ на първо четение за идущето засѣдание законопректа за Наказателенъ Законъ. (Гласове: Желае!) Който желае да се тури на дневенъ редъ за утрѣшното засѣдание, да си вдигне рѫката. (Болшинство.) Приема се.

Има ли нѣкой да прѣдложи нѣщо друго да се тури на дневния редъ за идущето засѣдание?

Петко Горбановъ: Моето прѣдложение е въ свръска съ прѣдложението на г-на Воденчарова — да се постави на дневенъ редъ докладътъ на анкетната коммисия по Станимашкитѣ избори и докладъ на коммисията за провѣрката на допълнителнитѣ избори. (Гласове: Прието!)

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Приема ли Народното Събрание прѣдложението на г-на Воденчарова, допълнено отъ г-на Горбанова, да се тури за идущето засѣдание.

Г-нъ Воденчаровъ има думата.

Йови Воденчаровъ: Азъ правя прѣдложение, щото на трето мѣсто въ дневния редъ за идущето засѣдание да се

тури докладъ отъ коммисията по провѣрката на оныя избори, които тя ще успѣе да разгледа.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Който приема да се тури на дневенъ редъ докладъ отъ коммисията по провѣрката на изборитѣ, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Вълко Нейчовъ: Искамъ думата. (Гласове: Свърши се вече.) Азъ съжалявамъ, че бюрото толко малко внимава.

Никола Хр. Габровски: Тури ли се прѣдложението ми на дневенъ редъ?

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Г-нъ Досевъ е поднесълъ на бюрото едно запитване къмъ г-на Министра на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, което запитване, съгласно Правилника, ще се прѣпрати на г-на Министра.

Петко Каравеловъ: Азъ забѣлѣжвамъ, че тукъ се е ввело едно ново нѣщо: става засѣдание безъ ни единъ министръ да присѫтствува. Това нийдѣ не става. Молѭ г-на прѣдсѣдателя да забѣлѣжи, щото за въ бѫдѫще да присѫтствуватъ въ засѣданията на Събранието и министритѣ. Виждамъ, че Короната нѣма ни единъ прѣдставитель тукъ.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Молѭ г-на Каравелова да не говори прѣди да земе думата.

Ник. Габровски: Моето прѣдложение тури ли се на дневенъ редъ?

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Турено е на дневенъ редъ за идущето засѣдание.

Иванъ Абрашевъ: Всички сме народни прѣдставители, а не само г-нъ Габровски. Дайте думата и на насъ, г-нъ прѣдсѣдателю; недѣйте ѭ дава само на лѣвицата.

Конст. Досевъ: Подадохъ запитване на бюрото и желаѭ почитаемото бюро да го прочете и слѣдъ това да го прѣпрати на г-на Министра на Вѫтрѣшнитѣ дѣла.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Г-нъ Досевъ желае да се прочете подаденото отъ него запитване.

Вълко Нейчовъ: Искамъ думата по приетото прѣдложение на г-на Воденчарова.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: То се свърши.

Вълко Нейчовъ: За мень не е свършено.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Имате думата.

Вълко Нейчовъ: Г-да! Не мислимо е, че нѣкой отъ насъ може да прииде да разисква по прѣдмѣта: провѣрка на избори, до гдѣто прѣдварително не се рѣши, кои избори има да се разискватъ. Трѣбва човѣкъ да има врѣме да разбере, кой изборъ ще се разглежда. (Прѣдсѣдателств: Този въпросъ е свършенъ!) Азъ прѣдлагамъ да се остави грижата на бюрото, то да опрѣдѣли въ дневния редъ, кои избори има да се разглеждатъ.

Петко Каравеловъ: Тукъ има два въпроса. Прие се да се постави за дневенъ редъ провѣрката на нѣкои допълнителни избори, а г-нъ Нейчовъ иска да се каже кои избори ще се докладватъ. Нека се опрѣдѣли тогава кои избори ще се докладватъ: Ломский ли, Търновский ли или другъ, за да се знае.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Прѣдложението бѣше да се турятъ на дневенъ редъ и разгледатъ оныя избори, които сѫ прѣгледани отъ провѣрочната коммисия.

Ат. Краевъ: Тогава, кои избори коммисията е готова да докладва?

Йови Воденчаровъ: Г-да прѣдставители! Коммисията по провѣрката на изборитѣ още не е имала първо засѣдание, обаче тя рѣши, щото утрѣ да бѫде първото ѝ засѣдание. Въ утрѣшното ѝ засѣдание ще бѫдѫтъ разгледани и готови за докладъ 3—4 избора. Моето прѣдложение е това: да се постави на дневенъ редъ: докладътъ на коммисията по провѣрката на изборитѣ и тѣзи избори, върху които коммисията ще успѣе да се произнесе, тѣ ще бѫдѫтъ и докладвани на Събранието.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Не може да се говори за въпросъ, който е рѣшенъ.

Янко Сакѫзовъ: Той е рѣшенъ въ общата си часть, а не въ подробности. Има да направѭ едно ново прѣдложение.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Рѣши се.

Гено Недѣлковъ: Г-нъ Прѣдсѣдателю! Азъ ще молѭ да се прочетѫтъ въпроситѣ, които сѫ турени на дневенъ редъ, за да видимъ, кои въпроси подиръ кои вървятъ, защото най-напрѣдъ рѣшихме да се тури въ утрѣшния дневенъ редъ прѣдложението на г-нъ Габровски, слѣдъ доклада на коммисията по съставянието на отговора на Тронното Слово. За това трѣбва да видимъ какъ вървятъ въпроситѣ за утрѣшний дневенъ редъ, защото иначе ще стане страшна бъркотия.

Прѣдсѣдателствующий Д-ръ Георги Янковъ: Каквото е рѣшено отъ Събранието, това и ще стане.

Иванъ Абрашевъ: Г-да прѣдставители! Понапрѣдъ прѣдъ васъ се забѣлѣжи отъ г-на Каравелова, като бивши прѣзидентъ министръ, човѣкъ съ дълга теория у насъ (Смѣхъ.) Искахъ да кажѭ практика, че засѣданията на Нар. Събрание не могатъ да бѫдѫтъ законни, до като не присѫтствуватъ нѣкои отъ г-да Министритѣ. Извѣстно ви е, г-да прѣдставители, че за днешното засѣдание нѣмаше дневенъ редъ и нѣма турени за разглеждание никакви законопроекти, освѣнъ въпроса за опрѣдѣлянието на дневния редъ за утрѣшното засѣдание и за това г-да Министритѣ могѫтъ и да не присѫтствуватъ. Не обясни г-нъ Каравеловъ да ли подигнѫтия отъ него въпросъ е запитване, или иска да се направи забѣлѣжка или мъмрение на г-да Министритѣ.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янковъ: Желае ли почитаемото Събрание да чуе запитването, което прави г-нъ Досевъ къмъ Министра на Вѫтрѣшнитѣ Работи? (Едни гласове: Желае! — Други: — Не желае!) Които желаѭтъ да се прочете това запитване, да си вдигнѫтъ ржката (Меншинство.) Значи, нѣма да се чете.

Кога желае Нар. Събрание да бѫде слѣдующето засѣдание: — утрѣ ли или други день? (Гласове: Утрѣ!) Който желае утрѣ да имаме засѣдание, да си вдигне ржката (Болшинство.) Значи утрѣ ще имаме засѣдание.

Ат. П. Краевъ: Г-да прѣдставители! Азъ отдавѣ бѣхъ заговорилъ и г-нъ прѣдсѣдательтъ бѣше въ правото си

гдѣто ме спрѣ, когато нареждаше дневния редъ, та за това за сега си запазвамъ правото и ще говоря върху земеното миналата година рѣшение относително Парламентарната анкетна коммисия. Тогава рѣшихме, щото парламентарната анкетна коммисия въ 6 мѣсеца да приготви и ни прѣдстави доклада си. Отъ тогава се изминѫ цѣла година и ние незнаемъ нищо по тоя въпросъ. Зарадъ туй, ще моля часъ по-скоро да ни се прѣдстави тоя докладъ на извѣстната парламентарна коммисия, която бѣше опрѣдѣлена за изслѣдването дѣлата на Стамболовитѣ кабинети прѣзъ режима отъ 1888 година до 18-й Май 1894 година. (Прѣдставителитѣ си отиватъ.)

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янколовъ: Моля г-на Краева да формулира прѣдложението си.

Ат. П. Краевъ: Правя една молба, за да ни се раздаде часъ по-скоро докладътъ на парламентарната анкетна коммисия, която бѣше натоварена съ изслѣдването дѣлата на Стамболовия режимъ, на Стамбовитѣ кабинети до 18-й Май 1894 година.

Маню Бояджиевъ: За удовлетворение любопитството на г-на Краева, а така сѫщо и на г-да народнитѣ прѣдставители, които миналата година избрахѫ парламентарната анкетна коммисия, азъ като членъ отъ тая коммисия заявявамъ, че докладътъ й е почти готовъ. (Гласове: Почти готовъ?) Т. е. искаранъ е отъ печатницата, но не е проводенъ още тукъ. Днесь речи, трѣбваше да бѫде прѣданъ тукъ и раздаденъ на г-да прѣставителитѣ, но по неизвѣстни мень причини, не е донесенъ отъ печатницата тоя докладъ въ Събранието, при всичко че трѣбваше да бѫде внесенъ днесь. Заради това, по всѣка вѣроятность, той ще бѫде донесенъ днесь и ще бѫде раздаденъ на г-да прѣдставителитѣ утрѣ. Това се касае до напечатването на документитѣ; а самиятъ докладъ, който не е друго освѣнъ резюме на документитѣ, ще бѫде свършенъ слѣдъ нѣколко деня и тогава ще се раздаде на г-да народнитѣ прѣдставители. За сега само документитѣ сѫ напечатани и ще се раздадѫтъ утрѣ.

Ат. П. Краевъ: Добрѣ.

Прѣдсѣдателств. Д-ръ Георги Янколовъ: Засѣданието се закрива.

(Край въ 3 часа 30 м. слѣдъ пладнѣ.)

Прѣдсѣдатель: **Т. Теодоровъ.**

Подпрѣдсѣдатели: **Д-ръ Г. Янколовъ.** **Д-ръ Ст. Даневъ.**

Секретари: **Дам. Цековъ.** **Дим. Марковъ.** **Ат. Краевъ.** **Геор. Юруковъ.**

Секретари: **Мих. Такевъ.** **Никола Козаревъ.** **Алекси П. Ангеловъ.** **Манолъ Стефановъ.**

Началникъ на Стенографическото Бюро: **Хр. П. Константиновъ.**